

19 października 2025 r.

Sakrament Eucharystii – ustanowienie i uobecnienie misterium zbawienia

Istotą Eucharystii jest nieskończona miłość Boga do człowieka, dlatego dla nas jest ona zawsze w centrum życia Kościoła – w niej streszcza się i uobecnia całe paschalne misterium Chrystusa: Jego Osoba, męka, śmierć i zmartwychwstanie. Eucharystia jest sakramentem obecności i ofiary, poprzez nią Chrystus realnie i skutecznie udziela się Kościołowi.

Wiemy, że Jezus w czasie swojej publicznej działalności wielokrotnie zapowiadał szczególny dar z siebie samego oznajmiając uczniom: „Chlebem Bożym jest Ten, który z nieba zstępuje i życie daje światu. Jam jest chleb życia. Kto do Mnie przychodzi, nie będzie łaknął; a kto we Mnie wierzy, nigdy pragnąć nie będzie (J 6,33-34). Podczas Ostatniej Wieczerzy, obchodząc z uczniami Paschę, ustanowił ten szczególny sakrament – wypowiadając słowa błogosławieństwa, wziął chleb i kielich z winem, polecając uczniom, aby powtarzali te słowa i gesty na Jego pamiątkę. Tak zrodziło się sakramentalne uobecnienie odkupieńczej ofiary Chrystusa.

Pascha Pana jest zatem związana z konkretnymi znakami – chlebem i winem – które przez słowo Chrystusa i działanie Ducha Świętego przemieniają się w substancję Ciała i Krwi Pana. Owa sakramentalna i realna przemiana sprawia, że w postaciach eucharystycznych pozostają fizyczne właściwości (kolor, smak, zapach), ale wewnętrzna istota ulega przemianie – chleb staje się realnym Ciałem, a wino Krwią Chrystusa. Stąd od czasów apostoelskich chrześcijanie wierzą, że w czasie każdej Mszy świętej Jezus przychodzi do nas w trwały, realny i istotowy sposób. Kiedy Kościół celebrował i odtwarza misterium Wieczernika, Duch Święty sprawia, że owo zbawcze wydarzenie sprzed stuleci – uczta i ofiara – staje się skuteczne „tu i teraz” jednocząc Kościół, umacniając w miłości i uzdalniając do świadectwa.

Uczestnicząc w Mszach Świętych wiemy, że mają one swój własny cel i dynamikę wyrażające się w poszczególnych częściach liturgii eucharystycznej: obrzędy wstępne, liturgia Słowa, liturgia Eucharystyczna oraz obrzędy zakończenia. Prześledźmy krótko każdy z tych etapów liturgii:

Celem obrzędów wstępnych jest zawiązanie wspólnoty, uświadamianie wiernym obecności Boga w zgromadzeniu liturgicznym, wprowadzenie w misterium dnia oraz przygotowanie do słuchania Słowa i godnego sprawowania Eucharystii. Temu właśnie służą zarówno śpiew na wejście, procesja służby liturgicznej, jak i ucałowanie ołtarza, okadzenia oraz akt pokuty. Obrzędy wstępne kończy kolekta – specjalna modlitwa kapłana, który w imieniu zgromadzenia zbiera w niej intencje wszystkich wiernych i wprowadza w temat dnia.

Liturgia Słowa jest dialogiem Boga z ludem. Bóg przemawia przez czytania, a Kościół odpowiada modlitwą i wyznaniem wiary. Na ten etap liturgii składają się czytania biblijne, psalm responsoryjny, aklamacja przed Ewangelią, czytanie Ewangelii, homilia, czyli wyjaśnienie Pisma i ukazanie jego zastosowania w życiu Kościoła. W niedzielnej Mszy św. po homilii następuje uroczyste i wspólnotowe wyznanie wiary, a liturgię Słowa kończy modlitwa powszechna za Kościół, wspólnotę i świat.

Sercem każdej Mszy Świętej jest **liturgia eucharystyczna**, w której dokonuje się uobecnienie ofiary Chrystusa i zaproszenie na ucztę Baranka Bożego. Rozpoczyna się ona od przygotowania darów, procesji z chlebem i winem oraz modlitwy nad darami. Następnie kapłan składa Bogu dziękczynienie w modlitwie zwanej prefacją, która kończy się śpiewem „święty, święty, święty”. Najważniejsza część każdej Eucharystii składa się z **epiklezy** (prośby o Ducha Świętego, by przemienił chleb i wino w ofiarę Chrystusa), **konsekracji** (kapłan wymawia słowa i powtarza gesty Chrystusa konsekrując dary chleba i wina, by stały się Jego Ciałem i Krwią), **ofiarowania** (Kościół składa Ojcu ofiarę Chrystusa i siebie w Nim) i kończy się **doksologią**, czyli uroczystym wyznaniem, że wszystko dokonuje się przez Chrystusa i w Chrystusie. Wierni odpowiadając „Amen” kładą „pieczęć wiary” na całej tej najważniejszej modlitwie.

Obrzędy Komunii świętej rozpoczynają się od modlitwy synów Bożych – „Ojcze nasz”. Po niej kapłan modli się o pokój, zgodę i wzajemne przebaczenie wzywając wiernych, by przekazali sobie znak pokoju i jedności. W czasie śpiewu „Baranku Boży” kapłan łamie chleb eucharystyczny i ukazuje wiernym „Baranka Bożego, który gładzi grzechy świata”. Wierni będący w stanie łaski uświęcającej, mogą przyjąć Komunię Świętą, złożyć dziękczynienie i uwielbienie za eucharystyczny dar Chrystusa, prosząc jednocześnie o duchowe owoce sakramentu ołtarza.

Mszę Świętą kończy błogosławieństwo, w którym kapłan powierza lud Opiece Boga i posyła do życia Ewangelią. Krótkie końcowe „Idźcie w pokój Chrystusa” podkreśla misyjny charakter każdej Eucharystii, jest wezwaniem i zobowiązaniem, abyśmy już poza przestrzenią kościoła i liturgii stawali się autentycznymi świadkami Ewangelii.

Niech jej zrozumienie i świadome przeżywanie pomaga nam w autentycznie głębokim życiu wiary.